

VIOLONISTICA MELINDA DUMITRESCU

Rumunjska violonistica Melinda Dumitrescu održala je na Badnjak sjajan koncert u selu Nemiđu.

S tanovnici Nermida dobili su ovaj poklon zahvaljujući Zajedništvu Hrvata iz Rumunjske i Milanu Todoru koji se je potrudio da se na tu večer pozna- ta violonistica na- lazi u malenoj ali prelijepoj crkvi iz Nermida.

Melinda Dumitrescu diplo- mirala je glazbu na Glazbenoj Aka- demiji u Lübecku (Njemačka) u klasi prof. Zach- ara Bronna, a na- kon završetka studija odlučila je živjeti u Međugorju i služiti hodočasnici- ma. Njezini su roditelji bili glazbenici, a ona je od djetinstva svirala u crkvama: "Gledajte, moja majka je bila ve- lika vjernica i ona me je nosila sa sobom u crkvu. Ja sam pozna- la ljubav Božju i Gospinu već od djetinstva. U mojoj obitelji, roditelji su bili glazbenici i vrlo često su i svirali u crkvi. Moja majka je vodila i zborove i svi- rala i pjevala, tako kako i ja sada već dugo činim."

Njezin dolazak u Međugorje posljedica je njezine iskrene vjere: "Prije dvadeset

godina sam čula o Međugorju i tako sam išla tamo po prvi put s violi- nom, nisam niti htjela nositi vio- linu, ali to je bio plan Božji, pošto ja sam sama išla. Jedna gospodična

Melinda Dumitrescu u crkvi iz Nermida

je meni darovala knjigu s poruka- ma iz Međugorja i ja nisam imala mira dok nisam otišla tamo. To je bilo poslije rata, bila sam sama. Tamo sam se srela s fra. Slavkom Barbarićem i taj dan sam već počela svirati u Međugorju Ave Mariju za vrijeme Svete mise. Htjela sam i tre- bala sam dalje studirati, imala sam samo 19 godina tada. Studirala sam i diplomirala ali kad sam završila fakultet, umjesto da idem dalje i primim 500 eura po minuti, što sam mogla dobiti za jedan koncert, ja sam se odlučila ostati u Međugorju, bez znanja što će biti od mogeg života. Imala sam 24 godina, svaki je očekivao od mene da idem dalje

kao sviračica, solistica, ali mene to nije interesirao, ja sam nešto drugo tražila. Kada pogledam unatrag, mogu reći hvala Bogu, evo 16 prel- epe godine, gdje sam ja razumijela koji je moj poziv i sad sam ja jedna posvećena sestra. Tako sam ja počela neki drugi život."

U prepunoj crkvi vjernika ru- munjska violonisti- ca je svirala violinu, otpjevala zajedno sa Nermidanima božićne pjesme, a na kraju mise govorila je o Međugorju i pozvala karaševske vjernike da dođu ot- vorena srca na to sveto mjesto gdje su se dogodila čuda i ukazanja: "Ja sam baš sretna, zahvaljujem Bogu i Gospi da smo mogli zajedno pje- vati. Nisam danas u Međugorju, ali nekako sam s Hrvatima i zajedno pjevamo i tako smo jedno tijelo u Isusu. Hvala svima vama i Gospi što smo mogli danas biti zajedno na Misi u ovoj božićnoj večeri. Čula sam kako vi divno pjevate, to je kao prije puno, puno godina i stoljeća. Ja tako nekako osjećam. Puno vam hvala, želim vam sve najbolje i dođite u Međugorje!"

Lina Tincul

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik: Ivan DOBRA

Urednici: Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Slavica-Marija MUSELIN; Marija LACKIĆ; Marija ĐURKIĆA; Marija KALINA

Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL

Adresa: Carașova 22, Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

Hrvatska Grančica

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal: Ivan DOBRA

Redactori: Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Slavica-Maria MUSELIN; Maria LAȚCHICI; Maria GIURCHIȚA; Maria CALINA

Tehnoredactor: Zlatko Nikola URSUL

Adresa: Carașova 22, jud. Caraș-Severin, 327065 România

Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146

E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com

Web: www.zhr-ucr.ro

Hrvatska Grančica

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 3
NATALITET U KARAŠEVU

STR. / PAG. 6
IAR N-AM CURĂȚAT ZĂPADA...

STR. / PAG. 7
BLAGOSLOV DOMOVA

NATJECANJE U ŠAHU

Zajednička slika sudionika šahovskog natjecanja "Zimski kup"

ŠAHOVSKO NATJECANJE U ZAJEDNIŠTVU HRVATA

U prostorijama Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj održana je 28.01.2017. godine treća edicija "Zimskog kupa" u šahu za učenike iz karaševskih sela, natjecanje koje je okupilo 53 ljubitelja šahovske ploče i figura. Organizator natjecanja bio je ZHR, u partnerstvu sa školama iz Karaševa i Lupaka te Karaš-severinskom šahovskom organizacijom.

"U životu nisam sreo nijednu osobu koja je požalila što je naučila igrati šah", rekao je na svečanosti otvaranja šahovske kompeticije gosp. Mihai Bolintiș, predsjednik Karaš-severinske šahovske organizacije, koji je pružio organizatorima stručnu pomoć u odvijanju natjecanja i čija je prisutnost posebno

U sredini-nagrađeni Alen Jaguca

obradovala sve natjecatelje. Slobodan Gera, predsjednik ZHR-a, u svom je govoru srdačno pozdravio sve sudionike i izrazio zadovoljstvo "tako velikim interesom karaševskih učenika za ovaj plemeniti sport, koji se može igrati u bilo kojoj životnoj dobi i koji potiče, kao nijedan drugi sport, razvoj pamćenja, koncentracije, brzinu računanja i logiku razmišljanja". Ljubitelje igre na 64 polja dodatno je motivirao Mihai Bolintiș, naglasivši da je šah poznat kao igra za intelektualno darovite i najbolji sport za

vježbanje mozga: "Nije ova edicija prva manifestacija ovakve vrste u Karaševu, postoji između Karaš-severinske šahovske organizacije i Zajedništva Hrvata već stara suradnja koja bi se trebala nastaviti u budućnosti i oploditi čim prije organiziranjem šahovskih tečajeva u karaševskim mjestima. Studije provedene tijekom

više godina među učenicima relativno istog kvocijenta inteligencije su pokazala kako učenici koji prakticiraju konstantno šahovsku igru imaju bolje školske rezultate od svojih kolega, jer ovaj plemeniti sport doista razvija sposobnost memoriranja, analize i sinteze. S drugim riječima, šah te priprema za život i životne odluke, šah te priprema da prebrodiš provokacije života".

U sredini-nagrađeni Marjan Domaneancu

Sudionici su bili raspoređeni u tri natjecateljske grupe, prva grupa obuhvaćala je učenike od I do IV razreda, druga grupa učenike od

Predsjednik Zajedništva nagrađuje Ankicu Dobru

V do VIII razreda, a treća grupa učenike od IX do XII razreda. Ankica Lorena Dobra iz karaševske osnovne škole zauzela je 1. mjesto u grupi od I do IV razreda, nakon što je osvojila maksimalnih 5 bodova, 2. mjesto je pripalo Đurđu Moldovanu iz vodničke škole, a 3. mjesto je osvojila Angela Ciurla iz lupačke škole. U konkurencije od V do VIII razreda najbolji se pokazao Alen Jaguca iz Osnovne škole Karaševo, drugi je bio Mario Sorca iz Nermida, a treći Pauca Petru Deian, također iz Osnovne škole Karaševo. Prvo mjesto u natjecanju učenika od IX do XII razreda pripao je Marjanu Domaneancu, drugo mjesto Marjanu Erdeleanu, treće mjesto Marjanu Mališu, sva trojica učenici karaševske Dvojezične Gimnazije.

Organizatori "Zimskog kupa" su na kraju natjecanja svim sudionicima uručili diplome za sudjelovanje i zahvalili na uloženom trudu, a trećeplasirani, drugoplasirani i prvoplasirani učenici su uz čestitke za uspjeh dobili medalje, diplome i velike pehare.

Ivan Dobra

EVENIMENT CARITABIL „DĂRUIEȘTE DE CRĂCIUN”

U n eveniment caritabil însemnat a avut loc vineri, 23 decembrie 2016, la Căminul Cultural din Nermed. Acesta a fost organizat la inițiativa unor foști elevi din Nermed, în prezent studenți la Timișoara, și anume Petruț Gordana, Petrașca Ivan, Miloș Milan, Miloș Marius, Petrașca Nicoleta și Gherlița Milena, în parteneriat cu Asociația Oameni cu Suflet. Chemarea oamenilor cu suflet a fost urmată și de către tinerii mai sus menționați, care i s-au alăturat lui

Alin Savu, președintele Asociației Oameni cu suflet din Reșița, pentru a ajuta familiile nevoiașe, oferind o mână de ajutor acolo unde este nevoie. Un rol important în cadrul evenimentului l-a avut și președintele organizației comunale Nermed a Uniunii Croaților din România, domnul Todor Ivan, care s-a implicat trup și suflet la reușita întregii acțiuni. Spectacolul a fost susținut instrumental de către tamburașii din Clocotici, conduși de dl. doctor Mihai Vataș. La eveniment au luat parte, printre alții, Ghera Giureci-Slobodan, președintele Uniunii Croaților din România și Iancov Gheorghe, secretarul general al UCR-ului.

Evenimentul, numit sugestiv „Dăruiește de Crăciun” a avut ca scop colectarea de bunuri pentru oamenii cu probleme, dar și pentru ca spiritul sărbătorilor de iarnă să însenineze chipurile celor care au nevoie de puțin sprijin. În preajma sărbătorilor trăim nostalgia desăvârșirii noastre sufletești, deoarece sărbătorile de Crăciun

ne transpun pe un tărâm spiritual remarcabil. Ne împăcăm cu noi înșine și cu semenii noștri, prin iubire și iertare, prin bucuria de a fi împreună și de a deveni mai buni, mai darnici. Crăciunul, sărbătoare emoțională și emoționantă, ne invită să redescoperim, an de an,

Spectacol de Crăciun pe scena din Nermed

lumina din noi, să o împărtășim cu familia, cu prietenii, cu semenii noștri.

Donațiile și bunurile colectate (alimente, haine, jucării, dulciuri, diferite obiecte), au fost distribuite, în Ajunul Crăciunului, la două familii defavorizate din Secu, și anume Varga și Colonic.

În cadrul acțiunii caritabile a avut loc un spectacol de Crăciun, la care s-au implicat toți elevii din localitate, începând de la grădiniță și până la cei de clasa a XII-a, profesorii, învățătorii și educatorii acestora, dar și întreaga comunitate. Astfel, printr-un proiect educațional, elevii au oferit un spectacol caritabil de muzică, dans, scenete și colinde, menite să aducă zâmbete pe chipurile celor prezenți la eveniment.

Elevii, îndrumați și coordonați de doamna profesoară Cheda Maria, domnul profesor de muzică, Todor Milan, domnul profesor Jigmul Nicolae, au conceput și pregătit sceneta „Legenda Crăciunului”, având ca personaje:

prezentatorul, Moș Crăciun, spiridușii, Crăiasa Zăpezii, fetița, băiatul, bunicul, Crăciun, baba Iova, un copil sărac, Iosif, Maria, îngerii și corul de copii. Sceneta a scos în evidență faptul că e bine să ne îndreptăm atenția și asupra celor mai puțin norocoși decât noi. Să ne amintim că Mântuitorul a venit și a suferit pentru fiecare dintre noi și, dacă putem, să încercăm și noi, la rândul nostru,

să alinăm suferința semenilor noștri. Prin această acțiune s-a dorit ca celor mici să le fie prezentate valorile autentice, precum altruismul și prețuirea aproapelui, pentru ca ei să ajute mai apoi copiii aflați în situații dificile și delicate.

Pentru prestația depusă, copiii au fost aplaudați la scenă deschisă de părinți, care au fost prezenți în număr mare, de profesorii care le îndrumă pașii la școală, zi de zi, dar și de către toți cei prezenți.

După programul artistic oferit de elevi a urmat un moment de colinde și poezie, la care au participat toți cei prezenți. În final a sosit și surpriza mult așteptată, Moș Crăciun a sosit și a urcat pe scenă cu un sac uriaș, din care a oferit cadouri tuturor copiilor din sală. Pungile cu daruri au fost oferite, ca de altfel în fiecare an, de către Uniunea Croaților din România.

Maria Giurchița

SERBARE DE CRĂCIUN

Joi, 22 decembrie 2016, elevii Școlii Generale nr.1 Carașova au prezentat, cu ocazia sărbătorilor de iarnă, un minunat program artistic.

Ajutați și îndrumați de învățătoarele Baciuna Sofia și Polec Angela, școlarii au pregătit cu mare entuziasm un moment artistic cu cântece, poezii, colinde și scenete care au evocat momentul nașterii Mântuitorului. Scopul micuților protagoniști a fost de a le arăta celor prezenți la eveniment bucuria și nerăbdarea cu care se pregătesc să întâmpine sărbătorile de iarnă.

Serbarea s-a desfășurat într-o sală de clasă special amenajată și decorată cu simboluri de iarnă și Crăciun. Centrul decorului sacru l-a constituit un leagăn, pruncul Isus, paiele, animăluțele, lumânările și nu în ultimul rând bradul de Crăciun. Aranjarea sălii și împodobirea bradului a fost un bun prilej de a dezvolta copiilor creativitatea și dragostea pentru frumos.

nastavak s 3. str.

što manje djece. To je moda novoga vremena i bilo bi poželjno da se ona promjeni. Prije nešto više od pola stoljeća bilo je bitno drugačije. Mogao si tada vidjeti po pet-šest braće i sestara u svakom karaševskom domu, iako su kuće u to doba imale tek jednu ili dvije sobe, i mogao si isto tako vidjeti i po dva-tri brata s obitelji pod istim krovom, a svi su oni živjeli u potpunoj slozi i har-

Elevii au interpretat poezii și colinde închinete acestei sărbători creștine cu scopul de a retrăi, ca în fiecare an, cu emoție și

Elevii în timpul programului artistic

credință noaptea magică a Nașterii Pruncului Sfânt. Costumați în personaje biblice, copiii au transpus scenete din Cartea Sfântă într-o frumoasă interpretare, vestind Nașterea Mântuitorului, momente îndelung aplaudate de părinții și rudele aflate în public. Pe parcursul scenetei au fost recitate poezii, s-a dansat și s-au intonat colindele „Afară ninge cu fulgi mari”, „Fulgi de nea”, „Astăzi s-a născut Cristos”, „Miracolul Crăciunului”, „A sosit Crăciunul”. A fost prezentată și povestea bradului, prin care co-

moniji. Sada se samo nostalgijom možemo prisjetiti vremena kada su ulice bile pune mališana jer godine kada su se u svakoj karaševskoj kući mogli čuti osmjesi mnoštva radosne djece, već su davno iza nas.

VI. Đuređ Katić, bivši dugogodišnji župnik karaševske župe, bio je pretjerani optimist kada je prije nekoliko godine upozoravao karaševski narod kako za stotinu godina neće više biti nikoga na ovom području. Ako se nešto

pii au arătat cum bradul a ajuns să fie împodobit de toți oamenii, în fiecare an, la această mare sărbătoare. Pentru interpretarea rolurilor, elevii au fost costumați în Iosif, Maria, păstori, îngerul Gavril, fulgi de nea, Irod, ostași, stejar, fag și brad. Prin intermediul versurilor cuprinse în repertoriul programului prezentat copiii le-au transmis părinților, bunicilor, cadrelor didactice, colegilor de școală și tuturor participanților multă sănătate și sărbători fericite.

Povestea de iarnă a școlarilor s-a încheiat în aplauzele tuturor celor prezenți și în urările de bine, belșug și sănătate pentru sărbătorile ce vor veni. La finalul programului, învățătoarele au împărțit copiilor pungile cu daruri oferite de către Uniunea Croaților din România. A urmat sesiunea de poze, după care fiecare a plecat spre casa lui. *Maria Giurchița*

pod hitno ne uradi na poboljšanju nataliteta u „velikom Karaševu“ (tako je naše mjesto poznato u ostalim karaševskim selima) i negativni prirodni prirast nastavi s istim tempom kao u zadnjim godinama ne moramo čekati niti stotinu godina da Središnji muzej Hrvata u Rumunjskoj, čija izgradnja je krajem prošle godine skoro privedena kraju u Karaševu, bude jedini svjedok boravka Hrvata na ovom prostoru.

Ivan Dobra

NASTAVLJA SE NEGATIVNI PRIRODNI PRIRAST

I u prošloj 2016. godini zabilježen je negativan prirodni prirast populacije u svim mjestima iz karaševske općine, broj umrlih u Karaševu, Nermidu i Jabalču bio je u godini koja je protekla znatno veći u odnosu na broj rođenih.

U Karaševu je minule godine umrlo 29 osoba u odnosu na 23 kršćenih, u Nermidu je umrlo 7 osoba u odnosu na 4 kršćenih, dok je u Jabalču umrlo 4 osoba, a nije zabilježeno nijedno rođenje. Nezavidni trend sve

STATISTIKA VJENČANIH, ROĐENIH I UMRILIH U KARAŠEVSKOJ OPĆINI U 2016. GODINI:

Karaševska općina	Ukupno	Karaševo	Nermid	Jabalče
Vjenčani parovi	14	11	2	1
Rođeni	11 muško	11 muško	- muško	- muško
	16 žensko	12 žensko	4 žensko	- žensko
Umrli:	18 muško	12 muško	4 muško	2 muško
	22 žensko	17 žensko	3 žensko	2 žensko

većeg broja umrlih u odnosu na novorođene bebe tijekom jedne godine u karaševskoj općini alarman-tan je i zabrinjavajući fenomen, koji nije novijeg datuma. Pretprošle godine negativni prirodni prirast populacije Karaševa bio je čak izraženiji nego lani, nakon što je broj umrlih bio skoro tri puta veći od broja rođenih. U Karaševu je tada umrlo 37 osoba, u odnosu na 14 rođene djece. Sličan opadajući trend je zabilježen i 2014., ali i u godinama koje su prethodile, i u tom razdoblju je broj umrlih u našem najvećem mjestu bio znatno veći od broja rođenih.

Prema Popisu stanovništva iz prosinca 1930. godine, Popis koji se može konzultirati na stranici 106 knjige Marcua Mihaila Deleanua „Zabilješke o Karaševcima“, Karaševo je u to doba imalo 2940

stanovnika. Slijedilo je zatim stalno opadanje populacije našega mjesta, opadanje koje traje sve do naših dana. Shodno Popisima stanovništva obavljenim na razini čitave Rumunjske, Karaševo je 1977. godine imalo 2815 stanovni-

ka, 1992. godine 2629 stanovnika, 2002. godine 2437 stanovnika, dok je prema Popisu iz 2011. godine broj stanovnika Karaševa opao na 2341. Stalno opadanje, dakle, opadanje koje poziva na zabrinutost i uzbunu. Iz navedenih Popisa se jasno može vidjeti da je negativni prirodni prirast najizraženiji u Karaševu u godinama nakon pada komunističkog režima, od 1989. godine naovamo, a to je u neku ruku razdoblje određenog materijalnog prosperiteta našega mjesta, pogotovo kad ga usporedimo s teškim životnim uvjetima iz druge polovice prošloga stoljeća. U relativno malenom vremenskom periodu od zadnja dva desetljeća naše mjesto je izgubilo skoro isti broj stanovnika kao u periodu od 1930. godine pa sve do 1992. godine, vrijeme koje je obuhvaćalo, između ostalog, drugi

svjetski rat, teško i siromašno poslijeratno razdoblje, razne neizlječive bolesti i, ne u zadnjem redu, komunistički period. Sve to dokazuje da pad nataliteta uopće nema veze s materijalnom situacijom i standardom života stanovnika našeg mjesta, već uzroci tog pada se moraju tražiti na sasvim drugoj strani.

Ako bismo pokušali pronaći uzroke ovog slobodnog pada populacije najvećega mjesta karaševskih Hrvata onda se trebamo zaustaviti kod činjenice da u zadnjim godinama sve veći broj ljudi napušta naše mjesto i odlazi u zapadno europske zemlje, prije svega u Austriju, u potrazi za poslom i boljim životom. Po svemu sudeći, migracija prema razvijenijim zemljama će se nastaviti i u sljedećim godinama, mada ljudima koji odlaze iz svog rodnog mjesta nije nimalo lako, i ona će trajati toliko dugo dok se u našoj državi ne valorificiraju ogromni gospodarski potencijali koji doista postoje. U trenutku kad se to realizira, ako se uopće bude realiziralo u skorije vrijeme, ljudima se neće više isplatiti otići van, naći će na ovim mjestima smisao života i ostanka, a karaševskoj zajednici bi se mogla otvoriti svjetla perspektiva i lijepa budućnost. Drugi pak faktor koji uzrukuje negativan prirodni prirast populacije je naprosto težnja ljudi da imaju

nastavak na 10. str.

EVO JAGANJCA BOŽJEGA!

Prošli su Božićni blagdani, Isus je u Evanđeljima već odrastao i traži da ga se predstavi. Da ga se upozna.

On se svijetu predstavlja kao ljubav i sve što dolazi. Za Židove, kojima je mjesto Boga samo na nebu – za njih je to još nepojmljivo.

Ivan Krstitelj predstavlja Isusa kao: "Jaganjca Božjega koji oprašta, oduzima grijehe svijeta.

Zamislite, bilo je to prije

dvije tisuće godina. Ivan vadi iz tame, iz anonimata, dvije najvažnije stvari za kršćanstvo. Isusa i praštanje. Oprostiti i voljeti. Kaže evanđelje: "tada se otvoriše nebesa". Samo se one koji prašta otvaraju nebesa ili otvaraju vrata za budućnost! Ako se na primjer muž i žena ne vole, ako nisu sposobni oprostiti jedan drugome, oni znaju da za njih nema budućnosti. Da će

kad tad biti rastava braka. Oni više ne grade, ne planiraju jer znaju da

plove prema obalama Europe, naši mladi koji ne žele primiti život nego ga "očiste"...i to je rat, i to je zatvoreni Betlehem, i to je Alepo ili Berlin ili Pariz...samo sa bijelim rukavicama...dok svi šutimo. Kaže jedan kršćanski pisac: "ja se ne čudim što je sa svijetom, ne, ja se čudim što je sa kršćanima... zašto šute!"

Ivan Krstitelj

nema smisla. Kraj i onako dolazi. Nema budućnosti za njih.

Samo onaj koji oprašta ima pravo nadati se u bolje sutra: "ma ništa nama nije preteško", "ja tebe volim, riješit ćemo mi to", "što je od Boga, slađe je od meda". Samo su oni sposobni za budućnost. Kao što Bog otac obećava nama vječnost s njime jer nam je sposoban zauvijek i vječno oprostiti. I ako ga svaki dan razapinjemo.

Jesmo li susreli takvog Isusa? Jesmo li i mi počeli živjeti kao on... to znači biti njegov učenik. Sveti Augustin kaže: "Najveći strah u životu mi je sljedeći: Bojim se da je Isus pokucio na moja vrata, da ga nisam prepoznao i da više neće doći". Zaista on je u svakom susjedu koji kuca, u svakom čovjeku i situaciji koju susrećemo.

Prošle je godine svijet pokazao da se Isusa teško prepoznaje... djeca umiru u ratu i u čamcima koji

je u Isusovoj dobroti i praštanju prepoznao Boga i pokazao ga drugima. Dovoljno je dakle da jedan ozdravi i ozdravit će svi. Dovoljno je da jedan dobro vidi i mnoge će povesti kroz tamu na dobar put. Mi smo svi sol zemlje i svjetlost svijeta. Mi kršćani. NAŠA je dužnost da vidimo i kažemo. Praštamo i opominjemo. Ivan kaže: "On je taj koji je bio već prije mene". Mada je Isus bio mlađi od njega. Kako to? - Jer ljubav i praštanje su od pamtivijeka. Oduvijek i zauvijek. Molimo Isusa da nam se svaki dan otkrije!

Dr. theol. Davor Lucacela

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Rešice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

ŠTO JE VREME I ZEMLJA SKRILO U PROLAZU

Poljana Prolaz je jena od najplepi (mlogi vele najplepo) i najpoznati mesta iz Nacionalnoga Parka "Semenic-Cheile Carașului", krajolik de človik može da pronade samoga sebe u sredini netaknute prirode.

Prolaz je jeno malo parče zemlje što rastavlja nadvi „Cheile Carașului”. U bilo koje godišnje doba na tem mestu se može videti prava pravcata prirodna lepota.

Od mojega dede znam če prvi koji su našli ime toj poljani su bile nekoliko famile što su neki put živele na tem mestu. Živeli su u malani salaši napravljeni od kamena i dreva, radili su tamo zemlju, imali su mlogo maru za koju su se sami brigali. Dali su ime "Prolaz" tom mestu če kroz tu poljanu mlogo malane pućake si čine produ.

Prošloga veka mlogi Karaševci su radili u rudniku iz Domana. U to dobo direktor je bil neki Frantz, poznat i po imenu Palujka, a pored rudnika iz Domana on je odgovaral i za rudnik iz Prolaza, ili bolje rečeno, za ono što se telo da postane rudnik. Tako je stigal tej direktor Palujka da poteri nekoliko Karaševka da kopaju u Prolazu i da vide postoji li tamo ugljen ili ne.

U 1947. godinu, proleti zavreme, Petar Bokšan, poznat Babićak, Marijan Ghera, poznat Spunjela i njegov sin Petar Ghera, Petar Katić, Petar Dućka, Petar Pozderka, poznat Cerić, Mikola Baćuna, poznat Čulin, Mikola Bogdan, poznat Žuin i Luka Baciuna, poznat Čička, su počeli da kopaju prvu galeriju od rudnika u šumi u "Razdolju".

U polak godini su iskopali otprilike 100 metara, dosta je bilo da vide če tamo ne bil ni najmal znak da je ugljen.

Istu godinu, direktor Palujka je odlučil da se kopa iz drugog mesta, nekoliko metara po doli, ali sve u Prolazu. Sve ti radnici su lagano snosili u kočiji teglenoj od konji svo železo, vagonete, karlice, trnokopi i druge take stvari za radu do doli odonud reke.

Druga galerija na kojoj Karaševci su radili je bila blizu u „Sutiski”. To je najplepo i najdivi-

"Vagoneta" iz Prolaza

jo mesto iz celog Prolaza. Ni stali, ni priveli, počeli su i tu da kopaju. Polagano, kako prodil dan tako i rađa se poznavala. Petar Bogšan, poznat Đurkićić, je teglil s konji štepeni iz Razdolja, građa s kojom su podmećivali galeriju, a Đuređ Bokšan, Petrov sin, je pucal s dinamitom.

Teška je bila rađa u rudniku, radnici su radili i danjom, i noćom. Prolaz je daleko od sela Karaševa otprilike 7 kilometara ako ideš Rajštajkam, pućaka kudi se ide samo ponoga. Dosta je to dlj put da se ide i vrće ponoga. S dobrom voljom, luđe što su imali tamo salaši su primali radnici kod nji. Spali su na podu u senu, jeli su kod nji, držali

konji u štali i lepo se družili.

Do u 1950. godinu radnici su stigili da skopaju galeriju dlgu od 700 metara. Tu je bil i kraj. Prikinuli su radu stran vode. Nesu mogli da kopaju po daleko, da mogu da vade ugljen, če reka Karaš jim je bila jako velika zapreka. Ugljen je bil ispod vode, pa nesu mogli više da nastave. Galerija je bila jako dobri radena, na 100 metara su napravili jedan "suitor", visok od 50 metara, kudi da tura luft.

U današnje vreme u Prolazu je veliki mir, čuje se samo reka kako šumi, tići kako popevaju i vetar kako duva, a človekov turvin sve retko i retko. Teško je da se veruje če

u Prolazu je bil nekiput rudnik, jer ako bismo teli sad da vidimo, u ovo naše dobo, rudnik ili barem neke ruševine od njega je nemoguće. Godinami pesak je sve padal i padal na njega dok ga je posvemu pokril. Jedini znak koji bi da pojavi če u Prolazu je bil neki put rudnik, je jena vagoneta, koja je tamo stala, a druge dve su ostale u galeriji, u blizini Sutiske.

Bila su nekiput teška, ali lepa vremena. Bil je mlogo po više narod nego što je sejdan, pa onda i mlogo po više događaji, mlogo po više uspomene, koje mi, polagano, polagano otkrivamo, pa ji spomenemo.

Maria Calina

NEKOLIKO MISLI NA POČETKU 2017. GODINE

Kao i svake godine na početku, prvoga dana, svi svima želimo najbolje, najljepše, naj, naj..... naj svega i svašta.

Vlada veselje, optimizam, dobre želje, nade itd. Dobre nam želje upućuju ukućani, rodbina, prijatelji, znanici, kolege s posla, predsjednici itd. Kao i svake godine i Papa upućuje svoju poruku Urbi et orbi. No ove godine, poruka Pape Franje na Trgu Svetog Petra početkom godine bila je u znaku žaljenja zbog napada u klubu u Istanbulu, napad u kojem je poginulo 39 osoba, a ranjeno oko 70. Pa zapravo, kad malo bolje razmislimo, nastavlja se trend iz prošle 2016. godine. Trend terorističkih napada, sukoba, straha... Otprilike bi se tako mogla opisati prošla godina koju, da u par riječi opišemo, bila je u znaku terorizma i kriza (političke, gospodarske i sl.)

Godina koja je iza nas bila je više nego burna. Padale su vlade, padali su zrakoplovi, izbjeglička kriza je poprimila skoro pa apokaliptične razmjere. A "ispala" je iz stare nam Europe, Engleska. Početak prošle godine zujao je vijestima o virusu Zika, u veljači je Sjeverna Koreja zveckala oružjem (ne običnim nego nekim bijesnim satelitskim...), u ožujku je Turska bijesnila na Europu (u zadnje vrijeme zapravo je to postalo obično, a mislim da bi trebalo biti obrnuto). A svibanj i lipanj obilježila su "engleska posla": Brexit, ostavka premijera Davida Camerona.

A u srpnju, kada je vrh turističke sezone u Europi, poznati francuski grad na obali Mediterana, Nisu, potresao je strašan

teroristički napad u kojem je poginulo više od osamdeset ljudi. Dogodio se i trosatni puč na predsjednika Turske, Erdogana. Pokušaj, koji je trajao oko 180 minuta, već je u prvim satima nakon toga stajao slobode desetak ljudi po minuti. Tisuće je ljudi strpano u zatvor. U kolovozu je Italiju pogodio strašan potres, gledali smo slike urušavanja kuća, pa čak i starih i znamenitih crkvi. U rujnu su u Republici Hrvatskoj održani izbori.

U listopadu je Bob Dylan dobio Nobelovu nagradu za književnost, na čuđenje i nezadovoljstvo jednih, a na ushićenje drugih. Studeni je nekako bio u znaku Amerike, borbe između Hillary Clinton i Donalda Trumpa. Pobijedio je ovaj potonji i obećao vratiti Americi stari sjaj i slavu (zemlji u kojoj teče med i mlijeko, da malo karikiramo stvari!). Istog mjeseca umire i kubanski diktator, kontroverzni Fidel Castro. Krajem studenoga ovaj svijet napušta i naš profesor, Ante Stamać.

I prosinac je vrlo živahan na međunarodnoj i unutarnjoj političkoj sceni. Zeleni ljevičar Van der Bellen, nakon ponovljenih izbora, pobjeđuje na austrijskim izborima. U Italiji Renzi podnosi ostavku zbog neuspjelog referenduma, a u Turskoj događa se atentat na ruskog veleposlanika u Turskoj, Andreja Karlova, kojeg je usmrtio 22-ogodišnji policajac uz povike "Allahu Akber", što postavlja nova pitanja za 2017. A u Rumunjskoj na izborima pobjeđuje PSD i, nakon što odbija prvi prijedlog za imenovanje premijera i mukotrpnih pregovora, predsjednik Iohannis imenuje na čelu Vlade Rumunjske Sorina Grindeanu, inače "sina" naše Karaš-

severinske županije, čiji je otac bio dugogodišnji školski inspektor. Drugi mandat u rumunjskom Parlamentu osvaja i naš zastupnik i predsjednik ZHR-a, gospodin Slobodan Ghera, što je veliki uspjeh za nas kao zajednicu.

I sada se postavlja pitanje što nas zapravo čeka u ovoj novoj, 2017. godini? Sa sigurnošću ne možemo znati, možemo samo nagađati. Svako u siječnju ustoličenje novog, kontroverznog, američkog predsjednika Donalda Trumpa, koji je, usput rečeno, već uspio dići živce europskim liderima. Kako će se sve to odraziti na odnose EU - SAD, EU - Rusija i Rusija - SAD još ćemo vidjeti. Nadajmo se da neće dovesti do nekih novih kriza na našem starom kontinentu. Nadamo se i nadajmo se da će, prije svega, biti mira. Kako u svijetu tako i u našoj zemlji, zajednici, obitelji, posvuda. I, da se vratimo na početak našeg članka, molimo i mi kako je rekao u svojoj novogodišnjoj poruci Papa Franjo "da Bog pomogne svim dobronamjernim ljudima da smognu snage, zasuku rukave i opiru se terorizmu, toj krvavoj pošasti koja prekriva svijet donoseći strah i osjećaj beznađa", rekao je Papa Franjo i zaključio: "Godina će biti dobra uolikoj mjeri u kojoj svako od nas, uz Božju pomoć, traži činiti dobro svaki dan".

Maria Lațchici

SASTANAK KOORDINACIJSKOG ODBORA ZHR-A

Članovi Koordinacijskog odbora Zajedništva Hrvata sastali su se 21. siječnja u Središnjem Sjedištu iz Karaševa na prvom ovogodišnjem redovnom sastanku. Nakon uvodnih riječi pozdrava, i nakon što je ustanovio da postoji dovoljan broj vijećnika za statutarnost sjednice, Giureci-Slobodan Ghera, predsjednik ZHR-a, predstavio je Dnevni red kojega su jednoglasno odobrili prisutni članovi ovog rukovodećeg tijela.

Za vrijeme sastanka odbornici su podvrgli analizi organiziranje i odvijanje elektoralne kampanje za parlamentarne izbore s kraja prošle godine, raspravljali su o organizacijskim problemima institucije te jednoglasno odobrili novu organizatorijsku struk-

turu Zajedništva Hrvata. Voditelji svakog odjela su predstavili detaljno izvješće vezano za djelovanje iz 2016. godine. Instruktor ansambla Karaševska zora govorio je o nastupima formacije na raznim festivalima i međuetničkim natjecanjima, spomenuvši sudjelovanje na festivalu "Alfabetul Conviețuirii" u Ploieștiu, na festivalu "Muzică Tradițională Multietnică" u Sibiu, na "Serbările Deltei" u županiji Tulcea, na festivalu "Proetnica" iz srednjovjekovne Sighișoare te sudjelovanje na međuetničkom festivalu folklor "Confluente 2016". Shodno izvješću direktora programa Zajedništva, prošle godine su realizirane 44 akcije, od kojih je 18 organiziralo Zajedništvo Hrvata, 22 su bile u suradnji i 4 organizatoriskih sastanka.

Članovi Koordinacijskog odbora su bili izvješteni, između ostalog, o financijskom djelovanju

organizacije, gdje su bili izvršeni troškovi za funkcioniranje, održavanje i popravak sjedišta organizacija i njihovih filijala, za organiziranje ili podržavanje mnogobrojnih kulturnih, znanstvenih, vjerskih i sportskih manifestacija, za izdavanje dvojezične publikacije "Hrvatska grančica" ali i investicije u pokretnu i nepokretnu imovinu potrebnu za dobro odvijanje djelovanja organizacije. Koordinacijski odbor je odobrio i glavne akcije organizacije za godinu u tijeku. Riječ je o nekim tradicionalnim i o nekim novim akcijama Zajedništva, među kojima bih spomenula akciju Fašanke, poklone za Dan Djete-ta, za Božić i za kraj školske godine, podržavanje olimpijade na maternjem jeziku, organiziranje akcije sedamdesetogodišnjaka i dr.

Lina Tincul

DOJMOVI S PUTOVANJA

Grupa Emanuel iz Republike Hrvatske, koja je 17. prosinca 2016. godine nastupila na otvorenoj sceni ZHR-a u Karaševu s bogatim repertoarom moderne duhovne glazbe, vratila se kući prepuna odličnim dojmovima.

Iako su u našem mjestu boravili svega jedan dan, članovi grupe Emanuel su ovdje sreli dobre, iskrene i velikodušne ljude, a prošlogodišnje putovanje u Rumunjsku i boravak u Karaševu će im ostati u sjećanju kao jedno od najljepših.

"Jedno od naših najljepših putovanja, stoji na Facebook stranici grupe Emanuel, bilo je ono u Rumunjsku krajem prošle godine. Tamo smo

bili gosti naših Hrvata i predsjednika zajedništva Ghre Giureci - Slobodana. Nevjerojatno je s koliko se dobrih, iskrenih i velikodušnih ljudi možeš susresti u tako kratkom vremenu. Blagoslovljeni i obogaćeni otišli smo iz Karaševa koje se nadamo vidjeti i u neko toplije i zelenije doba godine.

Dragi naši, hvala vam još jednom na gostoprimstvu i predivnom iskustvu koje

ste nam priuštili. Nosimo vas u srcima, molitvama i sjećanjima! Gospodin neka nagradi svaki vaš trud!"

IAR N-AM CURĂȚAT ZĂPADA...

Faptul că în România avem patru anotimpuri, iar printre acestea se regăsește și iarna, nu cred că reprezintă vreo noutate pentru niciunul dintre noi.

Cred că nici pentru Primăria Lupac. Da, avem și iarnă, bat-o vina! Cu capriciile și mofturile sale de sezon, de multe ori plăcută, agreabilă, iar alteori aspră și necruțătoare, cu zăpadă abundentă, viscol și geruri năprasnice. De aceea nu mă surprinde că iarna mai și ninge. Uneori mai puțin, alteori mai mult. Iar când ninge mai mult nu mă surprind nămeții care se aștern peste străzi, trotuare, curți, sau peste ce or mai vrea ei să se aștearnă. Că doar e iarnă, ce Dumnezeu! Mă surprinde, în schimb, nonșalanța cu care autoritățile locale din Lupac înțeleg să intervină atunci când iarna își intră în grații, iar drumurile din comună devin impracticabile.

Și asta nu de azi, de ieri, ci an de an, iarnă de iarnă!

De fiecare dată când în zonă ninge ceva mai zdravăn, orice deplasare cu autovehiculul în raza localităților Rafnic și Clocotici, devine o aventură riscantă. Nu numai că nu se intervine în timp util pentru prevenirea acumulărilor de zăpadă pe drumurile de acces către aceste localități, dar, atunci când se intervine, se intervine deficitar. Cumva mai mult de ochii lumii, decât pentru siguranța celor aflați în trafic.

Sezonul acesta de iarnă, responsabil cu dezăpezirea pe aria comunei Lupac este SC A.M.M. CONSTRUCT SRL, o firmă din

Giroc, județul Timiș, care și-a început activitatea în luna septembrie 2015, și cu care Primăria Lupac a încheiat un contract în valoare de 45.737,28 lei. Conform site-ului oficial al Instituției Prefectului Caraș-Severin, contractul se întinde pe o perioadă de cinci luni, mai precis de la 1 noiembrie 2016, până pe 31 martie 2017, și vizează

curățarea zăpezii de pe străzile interioare din Lupac, Clocotici, Rafnic și Vodnic, respectiv: Lupac – 2 km, Clocotici – 6 km, Rafnic – 2 km și Vodnic – 3 km.

Cum și-a făcut treaba această firmă a văzut (și încă mai vede!) toată lumea... că doar ce putea să facă ea cu un bacșiș de zece mii de euro? Să zicem mersi că a trecut cu lama de vreo două trei ori pe străzile principale, iar acum după ce s-a mai topit puțin zăpada și a dat înghețul, ne-a făcut o imensă pârtie de patinaj viteză. Pe gratis! Iar plătitorii de taxe și impozite din comună, în loc să se bucure și ei de plăcerile iernii, îl fac de ocară pe domnu' Primar: ba că-i pungaș, ba că-și bate joc de oameni, ba că din cauza lui n-au putut copilașii din Rafnic să

ajungă la școală la Lupac, patru zile la rând, ba că nu știu cine a ajuns cu mașina în șanț, ba că nu știu câți șoferi (din ăia slabi, nu de-ai buni!) n-au putut să urce pe drumul cel nou spre Clocotici, ba că nu știu câți șoferi (slabi și ăștia!) n-au putut urca spre Rafnic, ba că aia, ba că ailaltă...

Ce oameni nerecunoscători, domnule! Totuși, nu poți să nu stai și să te-ntrebi: de ce-o fi făcut dom' Primar contract cu o firmă tocmai din Timiș, dacă putea să facă cu una mai d-acilea, că doar până vin ăia tocmai de acolo se topește, naiba, zăpada

singură, și-apoi te pomenești că ne mai cer ăia și banii pe benzină... că doar îi chemarăm degeaba.

Apropo, știați că pe drumul comunal Clocotici-Carașova nu se circulă? A, nuuuu, nu acuma iarna, când nu poate nimeni să ajungă la Clocotici pentru că nu se curăță niciodată drumul care aparține de administrația din Lupac, ci așa, în general? Eu am aflat de chestia asta mai demult de la dom' Primar, care mi-a spus că n-are rost să se arunce banii cu dezăpezirea pe un drum pe care, și așa, nu merge nimeni, nicio.

Daniel Lucacela

BLAGOSLOV KUĆA I OBITELJI U NOVOJ 2017. GODINI

Blagdan Bogojavljanja ili Sveta Tri kralja, svi vjernici rimokatoličke vjeroispovijesti slave 6. siječnja.

Na taj dan, Crkva se spominje Božje objave narodu u ljudskom liku i u osobi Isusa Krista, pohod trojice Mudraca, Isusovo krštenje na rijeci Jordan i Isusovo čudo na svadbi u Kani Galilejskoj.

Ovaj blagdan karaševski Hrvati još uvijek nazivaju "Krstov dan", stari naziv koji se je tako duboko ukorijenio i sačuvao do dan danas i koji je, čak i mlađim naraštajima, poznatiji od naziva "Bogojavljanje". Ono što se je dobro zapamtilo od

naših predaka i što se i danas kod većine Karaševaka poštuje, to je specifičnost obiteljske molitve prije ručka, kada nakon molitve Oče naš, najstariji član obitelji zahvaljuje nebeskome Ocu za sva dobra, ali moli i Svetog Ivana Krstitelja da "prikrsti njegovu familiju, kakon što je prikrstil Isusa Krista u reki Jordanskoj, da se smiluje i da im udeli mir i slogu, da odtrgne svo zlo od njihovog doma i njihove familije, da im donese poštovanje i da mogu da se pripoznaju za dlgo i za mlogo". Po ovoj bi molitvi i po nazivu blagdana "Krstov dan" mogli pretpostaviti da su Karaševci 6. siječnja slavili Krštenje Isusa Krista, blagdan koji se danas slavi prvu nedjelju nakon Bogojavljanja, kada se završava božićno razdoblje. Tada Crkva slavi početak Isusovog javnog djelovanja. S krštenjem na Jor-

danu, On počinje izvršavati nalog kojeg mu je dao Bog.

Kako za božićne blagdane imamo razne običaje u našim krajevima, tako i ovaj blagdan "Krstov dan" obilježen je s nekoliko običaja. I danas blagdanska proslava "Bogo-

Vič. Petar Dobra blagoslivlja dom u Klokotiču

javljenja", započinje Svetom misom, a kasnije nastavlja se blagoslovom kuća i obitelji. Na početku Svete mise bude obred blagoslova vode, a na kraju Misnog slavlja, iz svaki bi obitelji bar jedan član došao i u boci ponio Svetu vodu svome domu i njome bi tijekom godine, posebno uz neke veće blagdane, škropili kuću, staje, dvorište i cjelokupno imanje. Blagoslov kuća započinje na Tri Kralja u župi Klokotič, Karaševo i Lupak, a u filijalama ovih župa blagoslov bude ili uoči toga blagdana, ali svakako poslije blagoslova vode. Svaka župa ima svoj program i vjernici karaševskih sela već dobro znaju koji bi dan svećenik stigao u njihovu kuću. Nema obitelji koja se za blagoslov kuće ne pripremi kako bi kuća bila uredna i doček svećenikov bio što svečaniji. Na stolu bude uvijek vode i soli, a razni plodovi poput žita, kukuruza, krumpira, voća itd. obitelji bi stavljali radi blagoslova kako bi uroda bilo i godine u tijeku, ali i kao zahvalu

za prošlogodišnji urod. Sve što je bilo na stolu, znali su ranije, kada nije bilo financijskih sredstava, darovati svećeniku kako bi pomogli župi i njemu zahvalili za pastoralni rad. Danas, one obitelji koje na stol stave od njihovog prošlogodišnjeg uroda, sijaju, jer vjeruju da će urod biti bolji i plodovi ljepši i zdraviji.

Blagoslov kuća bio je nekada prilika i da se svećenik bolje upozna sa životnom situacijom svojih vjernika, i na taj način znao je koje bi to obitelji bile kojima treba pokloniti

i duhovnu i materijalnu pomoć. Nažalost, danas, zbog ubrzanog ritma svakodnevnog života, više nije moguće ostvariti takav temeljiti susret župnika sa svojim župljanima u sklopu blagoslova kuća i obitelji. Većina mještana vraća se u inozemstvo nakon božićnih blagdana, a kuće u kojima nema starijih članova ostaju zaključane te njihova vrata budu otvorena samo nekoliko puta godišnje. A taj dojam ostavlja gorčinu i osjećaj nezadovoljstva, kako kod većine stanovnika, tako i kod svećenika jer neki ljudi ne žive više u velikim obiteljskim zajednicama, nego u malim obiteljima, gdje broj članova nije veći od dvoje: muž i žena! Situacija koja već postaje zabrinjavajuća za našu zajednicu. Ali svatko zna što mu je prednost u životu i da li je važno samo materijalno stanje ili i duhovnom stanju vrijedi pokloniti pažnju.

Slavica Muselin